

BIULETYN KOWIEŃSKI**W I L B I**

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) MAŁA POHULANKA 10—7.

Nr. Wilno, dnia 3 czerwca 1935 r.— 1298.—

T r e ś ć n u m e r u:**I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.**

Dział. Str.

1. "Sekmadienis" o przewiezieniu zwłok Matki Marszałka Piłsudskiego do Wilna.—	I.	1.

K r o n i k a .

2. Karykatura "Sekmadienisa" na temat stosunków polsko-niemieckich.—	"	"
3. Nowy dyplomata niemiecki w Kownie.—	"	"
4. Przemówienie min. Lozoraitisa w ujęciu niemieckim.—	"	"
5. Sprawa odpowiedzi litewskiej na notę sygnatarju—szy.—	"	"
6. Zmiana nazw litewskich na niemieckie w Prusach Wschodnich.—	"	2.

**III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ
I ŻYCIE SPOŁECZNE.**

K r o n i k a .

7. Wywiad "Siegodnia" z prezydentem Smetoną w sprawach ustroju politycznego na Litwie.—	III.	"
8. Wyroki na komunistów.—	"	"
9. Zmiana polskich nazw miejscowości na litewskie.—	"	"
10. Wyrok w sprawie "bojowników o wolność".—		

x

x

x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"S e k m a d i e n i s" o p r z e w i e z i e n i u z w ł o k
M a t k i M a r s z a ł k a P i ł s u d s k i e g o d o W i l -
n a ."S e k m a d i e n i s" N r . 2 7 z 2 . V I . 1 9 3 5 r . A r t . p . t . " J a k p r z e w o z i ć b e d ą
s z c z ą t k i M a t k i P i ł s u d s k i e g o ? " S t r e s z c z e n i e :

Goście warszawscy kpt. Lepecki i kpt. Kadenacy wyjechali z Kowna do Sugint. W sobotę rozpoczęła się w kościele suginckim ekshumacja szczątków Matki Piłsudskiego. Po wszystkich nabożeństwach trumna ma przebyć linję administracyjną. Trumnę przewiezie się przez Giedrojcie, historyczne miejsce walk polsko-litewskich. Jest rzeczą godną uwagi, że z Kowna do Sugint wyjechali również miejscowi Polacy. Niektórzy z nich obiecują towarzyszyć trumnie aż do Wilna.

Serce Józefa Piłsudskiego zostało przewiezione we czwartek. Uroczysty pogrzeb odbędzie się jednak późną jesienią, kiedy zbudowane będzie Piłsudskim Matce i Synowi mauzoleum.

Taki jest finał tych związków, które, zgodnie z wolą Marszałka, zostały przerwane z ziemią wolnej Litwy przez przeniesienie szczątków do części Litwy okupowanej. Litwini w obliczu wszystkich tych przyjazdów i wyjazdów mimowoli myślą, że czyni się to nie bez kozery. Pochowanie szczątków Matki Piłsudskiego i jego serca w Wilnie, stolicy Litwy, której Litwa się nie wyrzekła i nie wyrzeknie, jest swoistą demonstracją, mającą mówić, że Polska Wilna Litwie nie zwróci. Jednak człowiek strzela, a Pan Bóg kule nosi...

K r o n i k a .

K a r y k a t u r a " S e k m a d i e n i s a " n a t e m a t
s t o s u n k ó w p o l s k o - n i e m i e c k i c h ." S e k m a d i e -
n i s " N r . 2 7 / V I . 1 9 3 5 / z a m i e s z c z a n a p i e r w s z e j s t r o n i e p . t . " W m i ę d z y -
n a r o d o w y m o c e a n i e " k a r y k a t u r ę p r z e d s t a w i a j ą c ą d u ż e g o r e k i n a - N i e m -
c y , p o ż e r a j ą c e g o m n i e j s z e g o r e k i n a - P o l s k ę . S k o l e i r e k i n - P o l s k a
p o ż e r a r y b ę - U k r a i n ę . K a r y k a t u r a n a w i ą z u j e d o a r t y k u ł u k s . R a d z i -
w i ł ł a , z a m i e s z c z o n e g o w " C z a s i e " n a t e m a t s t o s u n k ó w p o l s k o - n i e m i e c -
k i c h . P o d p i s p o d k a r y k a t u r ą g ł o s i : " Z r o m a n s u p o l i t y c z n e g o : - d z i ę
j a c i e b i e , j u t r o t y m n i e " . . .

N o w y d y p l o m a t a n i e m i e c k i w K o w n i e .
" S e k m a d i e n i s " N r . 2 7 / V I . 1 9 3 5 / : P r z y b y ł d o K o w n a i z a c z ą ł p e ł n i ć s w o -
j e o b o w i ą z k i c z w a r t y z r z ę d u d y p l o m a t a n i e m i e c k i n a L i t w ę K r a f f t
v o n D e l m e n s i n g e n . -

P r z e m ó w i e n i e m i n . L o z o r a i t i s a w u j ę -
c i u n i e m i e c k i e m . / V I . 1 9 3 5 / : N a m o w ę m i n . L o z o r a i t i s a o d -
p o w i ę d z i a ł y z a r ó w n o n i e m i e c k i e b i u r o i n f o r m a c y j n e , j a k i " D i p l o m a -
t i s c h - P o l i t i s c h e K o r e s p o n d e n z " . N i e m i e c k i e b i u r o i n f o r m a c y j n e o ś w i a d -
c z a : W y w o d y L o z o r a i t i s a o r z e k o m e m d o t r z y m a n i u t r a k t a t ó w p r z e z L i t -
w ę n i e w y m a g a j ą n a w e t k o m e n t a r z y . N a r u s z e n i a t r a k t a t u k ł a j p e d z k i e g o
s ą o g ó l n i e z n a n e . N i e s t e t y , k r o k m o c a r s t w - s v g n a t a r j u s z y p o z o s t a j e
d o t y c h c z a s b e z r e z u l t a t u .

P r ó b a L o z o r a i t i s a u s p r a w i e d l i w i e n i a a k t ó w g w a ł t u o b a l o n a z o s -
t a ł a o s t a t e c z n i e p r z e b i e g i e m p r o c e s u k o w i e Ń s k i e g o . O r g a n W i l h e l m -
s t r a s s e " D i p l o m a t i s c h - P o l i t i s c h e K o r e s p o n d e n z " o d p i e r a t w i e r d z e n i e
L o z o r a i t i s a , ż e w i n a z ł y c h s t o s u n k ó w n i e m i e c k o - l i t e w s k i c h l e ż y p o
s t r o n i e n i e m i e c k i e j . P i s m o p o l e m i z u j e z m i n . L o z o r a i t i s e m , ż e w a ł k a
n a o b s z a r z e K ł a j p e d y d o t y c z y r u c h ó w a n t y p a Ń s t w o w y c h . O ś w i a d c z e n i e
L o z o r a i t i s a , ż e L i t w a d o t r z y m y w a ć b ę d z i e o r z e c z e Ń w ł a ś c i w y c h i n s t y -
t u c y j m i ę d z y n a r o d o w y c h n i e j e s t ż a d n ą r ę k o j m i ą , d o t y c h c z a s b o w i e m
L i t w a n i e u c z y n i ł a n i c , c o b y m o g ł o u t w i e r d z i ć w i a r ę w s z c z e r o ś ć
p o d o b n y c h d e k l a r a c y j . -

S p r a w a o d p o w i e d z i l i t e w s k i e j n a n o t ę
s y g n a t a r j u s z y . P r a s a k o w i e Ń s k a z 3 1 m a j a / V I . 1 9 3 5 / : A n -
g i e l s k i m i n i s t e r S . Z a g r . S i m o n w I z b i e G m i n w o d p o w i e d z i n a z a p y t a -
n i a p ł k . M o o r e o ś w i a d c z y ł , ż e , j a k b y ł o z a z n a c z o n e w o d p o w i e d z i z
d n . 1 3 m a j a , z o s t a ł a o t r z y m a n a o d p o w i e d ź r z ą d u l i t e w s k i e g o n a w s p ó ł -
n e o ś w i a d c z e n i e r z ą d ó w A n g l i j i , F r a n c j i i W ł o c h . R z ą d a n g i e l s k i n i e
u w a ż a o d p o w i e d z i n a ż ą d a n i e s y g n a t a r j u s z y p r z y w r ó c e n i a n o r m a l n y c h
r z ą d ó w w K r a j u K ł a j p e d z k i m z a z a d a w a l n i a j ą c ą i p o r o z u m i ą ł s i ę j u ż
z r z ą d a m i F r a n c j i i W ł o c h w s p r a w i e u s t a l e n i a , j a k a a k c j a n a d a ł b y -
ł a b y p o ż ą d a n a . -

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ

"Sekcja I" o przewidywaniu zmian w polityce zagranicznej... Wskazuje na zmiany w polityce zagranicznej... Wskazuje na zmiany w polityce zagranicznej...

Wskazuje na zmiany w polityce zagranicznej... Wskazuje na zmiany w polityce zagranicznej... Wskazuje na zmiany w polityce zagranicznej...

K r o t k a .

K r o t k a . Wskazuje na zmiany w polityce zagranicznej... Wskazuje na zmiany w polityce zagranicznej... Wskazuje na zmiany w polityce zagranicznej...

Wskazuje na zmiany w polityce zagranicznej... Wskazuje na zmiany w polityce zagranicznej... Wskazuje na zmiany w polityce zagranicznej...

Wskazuje na zmiany w polityce zagranicznej... Wskazuje na zmiany w polityce zagranicznej... Wskazuje na zmiany w polityce zagranicznej...

Wskazuje na zmiany w polityce zagranicznej... Wskazuje na zmiany w polityce zagranicznej... Wskazuje na zmiany w polityce zagranicznej...

Wskazuje na zmiany w polityce zagranicznej... Wskazuje na zmiany w polityce zagranicznej... Wskazuje na zmiany w polityce zagranicznej...

Z m i a n a n a z w l i t e w s k i c h n a n i e m i e c k i e w P r u s a c h W s c h o d n i c h .Prasa kowieńska z 31 maja /VI.1935/:Jak wiadomo, niemieckie władze administracyjne i samorządowe uchwały przemianowanie w Berlinie ulicy Lituaerstrasse. Uchwała ta została powzięta w związku z procesem Naumanna, Sassa i in. Ulica została nazwana Lasdehnerstrasse.

"Naujas Tilžes Keleivis" podaje, że z rozporządzenia władz pruskich jedną ze wsi w pow.goldapskim, mającą nazwę o brzmieniu litewskim przemianowano na Hermeshof.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

W y w i a d "S i e g o d n i a" z p r e z y d e n t e m S m e t o n ą w s p r a w a c h u s t r o j u p o l i t y c z n e - g o n a L i t w i e ."Siegodnia" z 30 maja /VI.1935/zamieszcza wywiad swego korespondenta kowieńskiego z prezydentem Smetoną na temat ustroju politycznego na Litwie. Prezydent oświadczył, że zasadą ustroju państwowego powinno być społeczeństwo zorganizowane pod względem gospodarczym, kulturalnym i in. Ideałem byłoby stworzenie takiej formy ustroju państwowego, przy którym cały naród wraz z mniejszościami mógłby brać udział w rządzeniu państwem, jednak pod warunkiem uzgodnienia zasady narodowej z zasadą społeczną.

M.in. prezydent Smetona oświadczył, co następuje:

"Przed trzema i pół laty zostałem jednogłośnie obrany prezydentem Litwy na przeciąg 7 lat. Głosowali za mną nawet przedstawiciele kłajpedzkich Niemców. Nie wiem, ma się rozumieć, co będzie po upływie trzech i pół lat, ale chciałbym, żeby w tym czasie udało mi się opracować i wprowadzić w życie taki system ustroju państwowego, przy którym, po wygaśnięciu moich pełnomocnictw, nowy wódz Narodu Litewskiego niezależnie od tego, czy to ja, czy też kto inny zyska naufanie Narodu - otrzymałby władzę od mocno zorganizowanego i możliwie jak najbardziej doskonałego pod względem socjalnym i narodowym społeczeństwa.

Chodziłoby przytem o społeczeństwo, które w sposób doskonały mogłoby zrealizować zasady "demokracji arystokratycznej", które wydają mi się istotnymi demokratycznymi podstawami i najlepiej gwarantującą postęp i rozkwit państwa syntezą idei przewodnictwa i skusznego przedstawicielstwa interesów narodowych".-

W y r o k i n a k o m u n i s t ó w .Prasa kowieńska z 31 maja /VI.1935/:Wiceprokurator Sądu Wojennego sporządza obecnie akt oskarżenia w sprawie organizacji komunistycznej w pow.uciańskim. Do organizacji należało przeszło 90 osób: robotnicy, włościanie i młodzież szkolna. Wszyscy oni oskarżeni są o aktywną działalność komunistyczną w rejonach uciańskim, poniewieskim, rakiszkowskim i t.d.

Sprawę rozpatrzy Sąd Wojenny. Odbędzie się ona zapewne w końcu roku bieżącego.

29 maja Sąd Wojenny rozpatrzył sprawę o urządzenie demonstracji komunistycznej w sierpniu 1934 r.

Wyrokiem Sadu Baronas i Karupel zostali skazani na 4 lata ciężkiego więzienia, Kanapasa skazano na 3 lata.-

Z m i a n a p o l s k i c h n a z w m i e j s c o w o ś c i n a l i t e w s k i e .Prasa kowieńska z 31 maja /VI.1935/:Ostatni numer "Wiadomości Urzędowych" podaje spis 24 skomasowanych wsi, których nazwy zostały zmienione, przeważnie z polskich na litewskie. Nazwy Ostrów, Zajączkowo, Serafiniszki, Kopanciszki, Dębówka, Marcelis i t.d. mają pójść w zapomnienie.-

W y r o k w s p r a w i e "b o j o w n i k ó w o w o l n o ś ć". Prasa kowieńska /z 1.VI.1935/:31 maja kowieński Sąd Okręgowy wydał wyrok w sprawie "bojowników o wolność": z 11 oskarżonych 8 zostało uniewinnionych, zaś w stosunku do trzech - Aszczila, Korsakasa, Kułakauskasa - został zatwierdzony wyrok Sądu Rejonowego. Wyrok ten skazuje ich na 3 mies.więzienia z zamianą na 2 tys.litów grzywny.-

